

Kvinnliga skogsägare besökte Skåne



Christinehof består av ett gammalt stenslott i flere våningar.

För tre år sedan anlände en grupp svenska kvinnliga skogsägare till södra Finland för att lära känna kvinnliga skogsägare där och få veta något om deras verksamhet. Studiecirkeln för kvinnliga skogsägare i huvudstadsregionen som leds av Gerd Mattsson-Turku och Annikka Selander tog emot gruppen. De svenska gästerna uppskattade mycket det program som ordnades för dem i Borgå, Emsalö. Dessa inbjöd därför kvinnliga skogsägare från Finland att komma på återbesök till Skåne, Sverige i september 2010.

Några medlemmar av studiecirkeln för Kvinnliga skogsägare i huvudstadsregionen beslöt att resa till Skåne. En gemensam bussresa från Stockholm ordnades för deltagarna som kom ifrån omgivningen. Stockholmsföreningen Spillkråkans ordförande Marie Emanuelsson agerade som bussvärdinna. Det sommarvarma Stockholmsvädret utbyttes till allt kallare och regnigare väder ju längre söderut vi kom. Skånelandskapen besågs genom bussfönstret i dimma och utetemperaturen var +9 grader. Slutligen anlände vi till Höör, där inkvarteringen redan var ordnad på Stiftsgården Åkersberg.

Fyra föreningar för svenska kvinnliga skogsägare, Grenverket, Dryaderna, Spillkråkan och Skogskvinnorna, arrangerade denna gemensamma

stueresa med högklassigt program: första dagen ordnades det besök på gården Högestad och omgivningarna och på följande dag hölls ett seminarium med skogsskötsel som tema.

Första dagens program inleddes med en bussresa till Högestad

Högestad är sätesgård i ett fideikommissaktiebolag i östra Skåne, och bolaget innehar Skånes största egendom. I Högestad fick de kvinnliga skogsägarna ett mycket gott mottagande av Carl Piper, som tillsammans med sina barn innehar aktiebolaget, och tillsammans med dessa bedriver en imponerande verksamhet inte bara inom skogsbruket utan också inom jordbruk, aktieförvaltning mm. Skogsvården är miljöinriktad och man har gått in för en hållbar utveckling av landsbygden som helhet. Skogsarbetet sköts enligt en naturvårdsinriktad skogsvårdsplan. Carl Piper berättade att man i skogsvården strävar till att miljöhänsyn och-skötsel skall beaktas lika mycket som ekonomiska aspekter enligt fifty-fifty-principen.

Kan man äga jord, frågar sig Carl Piper, och berättar att han anser att han förvaltar jorden, och att han är en del i en lång sekvens av människor som tidigare har skött om jorden, och att kedjan fortsätter efter honom.

Alla byggnader på Högestads område var en fröjd för ögat, inte enbart välsköta utan byggda

eller renoverade för att passa ihop till en tidsenlig helhet. Den gamla huvdbyggnaden är byggd på 1600-talet, och parken runtom har fått skatta värdefulla träd i olika stormar som svept över parken. Man har gjort nyplanteringar och vissa gamla träd har bestått i stormarna.

Vid skogsvägarna hälsas promenerande eller cyklande intresserade personer välkomna till skogen, och skogsvägsbommen är låst för att förhindra fordonstrafik. De granskogar som planterades under 1960-talet visade sig senare vara en planeringsmiss. Olika sorters sjukdomar har förstört stora delar av dessa planteringar. I dagens läge satsar man på blandskog. Lövträdens andel i blandskogen ökar stadigt, och är sannolikt ett resultat av varmare väderlek.

De skånska rullstensåsarna bildar parallellt gående skogsbeklädda skyddsmurar för de dalgångar, där man odlar säd eller har beten för sina djur. Bokträden dominerar på skogsåsarna. Man sparar medvetet en liten del av de träd som torkat bort för att kunna bibehålla insektmångfalden i skogarna.

Eftermiddagsprogrammet inleds med bussresa till Christinehof, som är ett naturreservat. Christinehof består av ett gammalt stenslott i flere våningar, bokskogar och våtmarker. Carl Piper berättar att han kontaktade de svenska myndigheterna för att kunna grunda naturreservat på släktens marker. Detta samarbete underlättar förvaltningen av de miljö- natur- och socialhistoriskt unika områdena här i östra Skåne.

Seminariedeltagarna får här följa med på en guidad tur i Christinehofs ekopark under guiden Eva Ditlefsens ledning. Eva visar bla på varför torrt virke sparas i skogarna. Spillkråkor och många andra fågel- och insektarter är beroende av detta döda virke. Många stockar och stubbar har nått en ansevärd ålder, hundratals år, och är också värda för vissa mossarter som trivs på de åldriga bokstammarna. Gladan är en mycket allmän fågelart här, man ser mängder av glador sväva över de skånska moränåsarna.

En mycket viktig del av naturreservatets verksamhet har bestått i att återställa vattendrag, eller bevara dem öppna genom att regelbundet kontrollera vattnets kvalitet, rensa och studera hur fiskar, till största delen karpar, lever i dessa vatten. Man har byggt broar och olika promenadleder genom våtmarkerna. Det är lätt att som turist gå på dessa välskötta leder. Den vidsträckta utsikten är imponerande.

Ekoparken bjuder också på sk balansvandring. Denna innebär vistelse och promenad i lövskog, i detta fall bokskog. Där får man slappna av och gå på meditativ vandring genom bokskogen, som är en ypperlig rekreationsskog, frisk doftande skog med det lugn och den värdighet de åldriga bokarna utstrålar.

Andra dagen började med ett seminarium om skogsskötsel

Man inleder med "Privat skogsägande i Sverige, tankar om skogsbrukets utveckling". Monica Stridsman, generaldirektör vid Skogsstyrelsen får ordet. Hennes tankar om skogen i Sverige som helhet kompletteras av deltagare som frågar om hur svenska staten kan ersätta enskilda skogägare vars marker exploateras pga malmfyndigheter. Tanken på lagstiftningen gällande rätten för staten att utan ersättning nyttja enskilda individers jord verkar kontroversiell. Är det skäl att omvärdera lagstiftningen, frågar man.

Gun Lidestav, professor vid institutionen för skoglig resursanalys, SLU i Umeå talar om kvinnligt skogsägande från vikingatid till nutid. Det konstateras bla att kvinnor i allmänhet inte hade rätt att äga jord på 1800-talet, förutom de som hade blivit änkor. Tove Thomasson som är projektledare för Kometprogrammet vid Skogsstyrelsen berättade om den svenska modellen för miljöhänsyn och miljöskydd. Som ett praktexempel på privat skogsskötsel berättade Mathilda Clausén om hur man kan sköta sin skog då man har begränsat med tid. Man kan vara aktiv i egen skog med att röja och avverka själv. Det finns små maskiner som inte är lika tunga i användning som de traditionella maskinerna. Hon uppmanar oss att ständigt ha med oss måttband, sekator, röjsåg och en liten släpvagn i skogen. Hon uppmanar alla skogsägare att lära känna sin skog och ta noga reda på hur gränserna går. Själv dränerar hon skogsvägar där vägtrumorna inte drar ut vattnet, ibland utan andra redskap än sina egna gummistövlar...Hon har märkt att traktorer som används för dikning oftast packar till jorden omkring dess naturliga vattenströmningsfåror, vilket inte hjälper att dränera vägarna, tvärtom. Hon anser att traktorerna vid grävarbeten vid vägkanterna bör hålla sig ett stycke ifrån vägarna, för att skydda de naturliga små rännilarna som rinner under marknivå på olika nivåer i jorden. Den energiska Mathilda fick mest applåder av alla kvinnliga skogsvårdare som höll anföranden under seminariet.

Vi tackar innerligt alla dem som gjorde det möjligt för oss att få ta del av det förstklassiga programmet om svensk skogsskötsel. Vi gäster blev mycket vänligt bemötta av alla. Vilken energi, vilken iver ni alla utstrålade!

Med önskan om god fortsättning i skogsskötseln tecken.

Texten är skriven av Gun-Britt Wendelin och Harriet Creutz.